

# DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR.

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN  
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT  
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ  
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 48

## Varsó ostroma küszöbén

**A német és osztrák-magyar seregek a lengyel főváros alatt — Keletgaliciai offenzívánk újabb eredményei — Angol és holland jelentések nagy tengeri csatáról — A németek a tengerpartról készülnek támadni az angol flottát**

A keleti hadiszíntér legnagyobb és legizgatottabb eseményei a legközelebbi jövőben Oroszország területén fognak lejátszódni. — Azok a csapások, amelyeket az egyesült német és az osztrák-magyar seregek a közelmult napokban a Visztula jobb partjáról átkelni készülő nyolc orosz hadtestre mértek, olyan súlyosak voltak, hogy az oroszok nem bírták meggátolni a szövetségesek további előnyomulását s így csaknem teljes befejezést nyertek a Varsó körülzárására irányuló hadműveletek. Pétervári forrásból eredő hírek szerint Hindenburg csapatai már Varsó közvetlen közelében csatáznak, még pedig olyan hevességgel, hogy a lengyel főváros lakói tömegesen menekülnek azok elől a pusztítások elől, amelyekkel a közvetlen küszöbön álló ostrom fenyegeti a várost. Nagy, a mai világháború roppant arányait is meghaladó, véres csaták sorozata készül Varsó körül és nem mondható túlzottnak az a vélemény, amely szerint a varsói csata a világháború sorsát fogja eldönteni. — Az oroszok óriási készülődései, amelyeket tegnap ismertettünk, ugyancsak arra engednek következtetni, hogy maguk az oroszok is döntőknek tekintik a Varsó körül megindított harcokat. — Hogy óriási erőfeszítéseik mellett tulerőt lesznek képesek az oroszok ezuttal is szembeállítani a szövetségesekkel, alig hisszük. Hősi seregeink, amelyek napról-napra mind nagyobb-szerű sikereket érnek el a galiciai harcmezőkön, nem engedik, hogy az orosz Varsó körül tulsulyra tegyen szert.

A nyugati harctéren a németek újabb sikerekről számolhatnak be. A belga tengerpartról dél felé robogó seregeik már a francia tengeri kikötőket fenyegetik, ami elsősorban Angliának fáj. Hitelt lehet adni annak a táviratnak, amely hírül adja, hogy a németek a belga és a francia partokról tengeralattjáró hajókkal és légi járművekkel készülnek ostromolni a flottát, hogy meggyengítvén azt, nyílt tengeri csatában mérkőzzék meg vele. A 42-esek után hihetjük, hogy a német cseszenialítás a tenger alatt és a levegőben is fölülmulhatatlannak fog bizonyulni. Vannak jelentések, amelyek szerint az Északi-tengeren már megütköztek volna a flották, ezek a hírek azonban nem bírnak a valószínűség jellegével.

Távirataink itt következnek:

### Keletgaliciai előnyomulásunk sikerei

Budapest, október 19. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A főhadiszállásról jelentik: A Chyrowtól és Przemysltől keletre folyó csatában a tegnapi nap újlag nagy eredményeket hozott.

Különösen elkeseredett volt a harc Mizyniecnél. A Magiera-magaslatot, amely eddig az ellenség kezében volt és előnyomulásunkat jelentékenyen megnehezítette, a tüzéség bevezető harcai után délután csapataink elfoglalták. Mizyniecnél északra támadásunkkal az ellenséget egészen a rohamtávolságig megközelítettük. Przemysltől keletre pedig Medyka magaslatáig jutottunk.

Déli csataszárnyunkon az oroszoknak különösen a Stry-Sambortól délnugatra fekvő magaslatok ellen intézett és éjjel is folytatott támadásait visszavertük.

A Stry és Strwiaz völgyében csapataink harcolva további előnyomulásban vannak.

A Sannál is több helyen folyt tegnap a harc. Az a támadás, amelyet a sötétség beálltával Jaroslaunál a folyó keleti partjára áthajózott erőink ellen intéztek, teljesen megsemmisült.

Orosz-Lengyelországban az egyesült német és osztrák-magyar lovasság egy nagy ellenséges lovas csapatot, amely Varsótól nyugatra az előretörést megkísérelte, Sochaceven túl visszavert.

HÖFER vezérőrnagy,  
a vezérkar főnökének helyettese.

### A németek a belga-francia partról készülnek löni az angol flottát

Milano, október 19. A Gazette del Popolo jelenti:

A németek harminc Zeppelin-féle légtorpedót és harminc tengeralattjáró hajót készítettek azzal a céllal, hogy az Antwerpenből Havreig elfoglalható tengerpartról megtámadhassák az angol flottát s miután ily módon meggyengítették, a nyílt tengeren megfognak ütközni a brit hajóhaddal.

### A harcok Varsó alatt

Krakó, október 19. Varsó felett két Zeppelin jelent meg, ami nagy pánikot okozott a lakosság körében. A városból tömegesen menekülnek. A harcok a városhoz közel folynak.

Stockholm, október 19. A Svenska Dagbladet jelenti Pétervárról: A londoni Reuter-ügynökség tudósítója Varsóból a következőket jelenti a német támadás hatásáról:

A legnagyobb veszteségeket a tüzéség okozza. A srappellek házakat és falvakat borítanak lángba. A németek gyakran légi járműveket használnak, amelyek hosszú, fekete sávokkal jelzik, ha orosz ütegekre találnak. Egy német légi járművet ilyen útja közben Varsó közelében golyó talált. A harcok most olyan közel dűlnak Varsóhoz, hogy az orosz tiszték, akik pár órai szabadságot kaptak, be mentek a városba, hogy kipihenjék magu-

kat és azután megint visszatérnek a harcvo-

### Varsó körülzárása

Köln, október 19. A Kölnische Zeitung értesülése szerint Varsó körülzárása küszöbön áll. A szövetséges csapatok hadműveletei arra következtetnek, hogy lehetséges lesz az orosz hadsereg déli szárnyának bekerítése.

London, október 19. A Manchester Guardian azt írja, hogy Anglia és Franciaország megselelődtak Oroszországban, mert a szakadatlan visszavonulás roppant veszteségeit a legerősebb hadsereg sem bírja ki.

### A galiciai sáncharcok

Krakó, október 19. (Magyar Távirati Iroda.) Przemysltől délre az orosz nehéz ütegek elsáncolva harcolnak a mieinkkel. — Katonáink körében lelkes a hangulat. Prze-

mysi város lakossága Kuzmanek altábornagy tiszteletére fáklyásmenetet rendezett.

### A francia balszárny veresége

Berlin, október 19. A németek Ypernél kiverték a francia balszárnyat hadállásaiából.

Milano, október 19. A Tribuna jelentése szerint Párisban attól félnek, hogy az Arrasnál folyó harcok szerencsétlenül fognak végződni. Antwerpen eleste fokozta az aggodalmat. Az emberek hitetlenek lettek. Anglia segítségét elégtelennek tartják. Lille bevételének elttkolása fokozza a lakosság körében uralkodó levertséget. Ismeretessé vált, hogy a helyőrség harc nélkül szolgáltatta Lille-t a németek kezébe annak dacára, hogy az erődöt ellenállásra képesnek tartották.

Berlin, október 19. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy vezérkar közli: A főhadiszállás október 19-én délelőtt jelenti:

Az ellenség támadási kísérleteit a Lilletől nyugatra és északnyugatra elterülő vidéken csapataink, az ellenségnek erős veszteségeket okozva, visszaverték.

A keleti hadszíntéren a helyzet változatlan.

### Elsüllyesztett német torpedók?

Berlin, október 19. (Magyar Távirati Iroda.) Négy német torpedó a holland vizeken harcra bocsájtkozott az „Undansted” angol cirkálóval és négy torpedózúzóval. Angol jelentés szerint a német hajókat elsüllyesztették. A legénység egy része megmenekült.

### Nagy csata az Északi-tengeren

Amsterdam, október 19. (A sajtó-albizottság által engedélyezve.) Az Allgemeen Handelsblad jelenti:

Egy hollandi halászgözös az Északi-tengeren nagy tengeri csatát látott, amelyben tíz hajó harcolt. Egy cirkáló lángokban állott. Két hajó elsüllyedt.

### Angol jelentések a csingtaui harcokról

Hága, október 19. A Localanzeiger cenzurázott távirata szerint a londoni Reuter-ügynökség hivatalosan jelenti Tokióból: Az „Iltics” és a „Kaiser” Csingtau-erődöket szerdán reggel egy angol-japán hajóraj elpusztította. Az angolok veszteségei csekélyek.

### Portugália hadüzenet előtt

Róma, október 19. (Magyar Távirati Iroda.) Londonból érkezett hír szerint a lisszaboni német követ elhagyta Lisszabont és Madridba utazott.

### Anglia a belga menekültek ellen

London, október 19. (Berlinter át.) A Daily Chronicle megvilágítja a Hollandiában levő belga menekültek helyzetét, akiknek száma mintegy 100,000-re rug és azt mondja, hogy mivel a belgáknak hazájukba való visszatérése nem kívánatos, csak két lehetőség marad fenn, nevezetesen: vagy hozzák őket Angliába, vagy pedig kártalanítsák ott tartózkodásukért Hollandiát. A lap határozottan az utóbbi eshetőség mellett ír és megjegyzi, hogy

a belgák nem szoríthatják háttérbe az angol munkásokat, egyáltalában nem fogják őket alkalmazni és nem szabad őket bevezetni Anglia gazdasági keretei közé. A menekülőket a keleti grófságoktól és a csatorna kikötőtől is távol kell tartani. Legjobb volna, ha lehetőleg Irországra terelnék őket.

London, október 19. A belga menekülők átszállítása végett a kormány több szállítóhajót küldött ki. Egyedül csütörtökön 8—10 ezer menekültöt szállítottak partra. Egyelőre a kormány által létesített központi menedékhelyre vitték őket, ahonnan később szét fogják őket osztani különböző családokhoz, akik a fölvetelükre ajánlkoztak. A kormány, valamint magán segítő bizottságok hajókon eleséget küldtek Belgiumba. Azonkívül nagy összegeket gyűjtöttek szűkölködők számára.

## Debrecen és a kolera

Irta dr. Tiüdös Kálmán tiszti főorvos.

Tegnap óta városunkban egy új betegség kezd járványosan mutatkozni. A kolera betegség. Nem a kolera maga, hanem az ettől való oktalan félelem. Lehet, hogy nekünk hatóságoknak is van valami részünk benne. Tudniillik az, hogy óvó rendszabályokat alkalmaztunk a kolera ellen. Azt vártuk, hogy az óvó rendszabályok megnyugtadják a lakosságot. Hiszen mi egyebet várhat az ember megnyugtatóbbat, mint ha látja, hogy a veszedelemmel a hozzáértők szembe szállnak s igyekeznek azt elhárítani? És el is hártottuk. Mert szeptember 19-ike óta napról napra új kolera betegek jöttek a galiciai harcterről, a mai napig összesen 66-an. — Épen egy hónapja, hogy a város kolera-veszélynek van kitéve. És mi történt? Ezóta a város lakossága közül egyetlen egy sem betegedett meg kolerában. Hát mégis csak tudunk talán valamit.

A dolgoknak egyes emberektől, sőt emberi társadalmaktól is független alakulása úgy hozza magával, hogy kénytelenek vagyunk háborút viselni. A háború folytán az oroszok Galiciába behurcolták a kolera-t. Testvéreink közül, kik ott érettünk harcolnak, többen megkapták és még meg fogják kapni ezt a betegséget. Ott erre a viszonyok nagyon kedvezők. Azonkívül sebeket is kapnak sokan. Haza kell őket hozni, hogy meggyógyíthassuk őket. Nem azért, hogy pihanjenek, hanem azért, hogy megerősödvé ismét harcra mehessenek. Értünk. Mi érettünk történik mindez. Mi érettünk, akiknek mégis csak jobb dolgunk van valamivel, mint nekik. Most úgy fejlődtek a viszonyok, hogy a harcból mi is kivehetjük valamennyire a részünket. A legmagasabb hadvezetőség úgy intézkedett, hogy a harcterről érkező sebesültek egy része Debrecenben megfelelő kórházakban megfigyeltessék öt napon át, mielőtt állandó kórházi elhelyezésre tovább utaznának. Azért kell ez, hogy közülök az esetleg ragályos betegségekben (kolera, vérhas, hagymáz) szenvedőket kivegyük, a járványkórházban elkülönítve gyógyítsuk s ezáltal elejét vegyünk két dolognak. Az egyik, a fontosabb, az, hogy így megakadályozható a ragálynak a sebesültek közötti elterjedése s így eleje vétetik a harcok közötti elterjedése s így csökkenésének. Pedig most ez a mindennekfelett való dolog: a harcok közötti elterjedése s így csökkenésének. Pedig most ez a mindennekfelett való dolog: a harcok közötti elterjedése s így csökkenésének. Pedig most ez a mindennekfelett való dolog: a harcok közötti elterjedése s így csökkenésének.

Ez a kettős feladat hárul mireánk, deb-

receniekre. Azt várhatnánk, hogy a társadalom minden tagja teljes erejével iparkodni fog kivenni részét ebből a munkából, azt, hogy minden számot tevő tényező: hatóság, egyház, társadalmi alakulatok és egyesek igyekezni fognak egymást felvilágítani az áldozatkészségben, melyet a szent cél megkövetel mindnyájunktól. És e helyett ma, alig hogy híre ment a hadvezetőség intézkedéseinek, egymást érik a kifogások, az akadékoskodások, a különleges kívánságok, hogy valamiképp a nagy munka simán és akadálytalanul elintézhető ne legyen. Pedig háboruban nincs helye a kritikának, a különleges tekinteteknek. Csak egy dolognak van helye. Annak, hogy mindeki tegye a kötelességét ott, ahová a gondviselés helyezte, és úgy, amint összes testi és lelki erejének kihasználásával tőle kitelik. Ez is kell a győzelemhez.

A jelzett elszomorító tünetnek nem tudom más magyarázatát találni, mint azt, hogy az illetők nem ismerik a kolera-t és természetét, minélfogva kísérteteket látnak és rettegnak. Megpróbálom ezeket a kísérteteket elűzni s ezáltal a kedélyeket megnyugtítani.

A kolera nálunk nem otthonos betegség. Mindig behurcolás után került hozzánk. Állandóan gyökeret verni nem tudott. És nem is tud semmiféle kulturállamban, ahol a köztisztaságra adnak valamit és ahol a lakosság türehető közegésszégsügyi viszonyok között él, tiszta lakása, egészséges tápláléka és jó ivóvíze van. Mert a kolera emberről-emberre ritkán és csak bizonyos körülmények között ragad. Nagyon könnyű ellene védekezni. — Mert fertőző anyaga (bacillus) csak a beteg ürülékében és hányadékában van meg. Ha ezt valamely fertőtlenítő anyaggal (karbol, lysoform, szublimát s a legolcsóbb és legbiztosabb mézstej) leöntjük, akkor is elhal a szabad levegőn néhány nap alatt. Csupán a szerves anyagokat tartalmazó rossz vízben, továbbá tejben, szennyes, nedves ruhaneműkön tud hosszabban megélni. Aki érintkezésbe jut vele, elég, ha étkezés előtt kezét szappannal, vízzel jól megmossa, valamely fertőtlenítő oldattal leöblíti és biztosítva van ellene. Természetes, hogy járvány idején nem szabad semmit sem nyersen fogyasztani, mert ilyenkor minden tárgy fertőzve lehet. De sütés, főzés, forralás még ilyenkor is biztosan elpusztítja az élelmiszerekhez vagy italhoz tapadt bacillusokat. A levegő a ragályt nem terjeszti. Mindez, amit itt előadtam, tudományosan és gyakorlatilag számtalanszor megállapított kétségtelen igazság. Tehát — mint látható — a kolera elleni védekezés könnyű dolog. Ezt tesszük mi orvosok és egy cseppet sem félünk, hogy reánk ragad. Hogy pedig orvos, ápolónő, vagy más, aki betegekkel érintkezik, tovább ne hurcolja a bajt, e célból a kolera-betegek között mindenki egész ruházatát beborító mosható köpenyt vesz magára, melyet ismét levet, amikor az egészséges emberek közé megy. Ilyen módon biztosan megvédi ruházatát a fertőző anyagtól.

Debrecenben a kolera nagyobb elterjedése csakis egyetlenegy módon lehetséges. Ha tudniillik a vízvezeték fertőzést kapna. Ez esetben kétségtelenül kiterjedt és pusztító járvány állna elő. De ezen veszedelem elhárítása is teljesen hatalmunkban van. Annyira, hogy ha itt történik valami baj, az csupán valakinek a súlyos kötelességmulasztása folytán következhetik be. Annyira meg van téve minden intézkedés arra, hogy a vízvezetékhez fertőzés ne juthasson, hogy e tekintet-

tetben mindenki a legnagyobb biztonsággal érezheti magát.

Ilyenformán *Debrecenben a kolerától félni nincs oka senkinek*. És ha mindenki teljesíti kötelességét, ami a mostani komoly időkben biztosan várható is, akkor nem fog elterjedni városunkban a kolera még abban az esetben sem, ha ezrével érkeznek hozzánk a sebesültek s közöttük számosabb kolerabeteg lenne is.

Az idő nem engedte, hogy hosszasan fejtegessem ezt a tárgyat. De meg vagyok győződve a felől, hogy az előadottak megnyugtathatnak minden embert, aki az érvek előtt meghajolni tud. Aki pedig erre nem képes, annak hiába beszélnek tizszer ennyit is.

## Arany vitézségi érem egy hős őrmesternek

219 orosz elfogatásának és 9 ágyú zsákmányolásának története

A galíciai harctéren küzdő vitéz seregünknek egyik hőslélekű katonája érkezett tegnap Debrecenbe. Az illető *Vagyovszky István* székesfehérvári utfelügyelő, aki mint egy gyalogezred tartalékos szakaszvezetője vonult be a mozgósítás alkalmával. Vitéz magatartásáért csakhamar őrmesterré lépett elő s most mellén az arany vitézségi éremmel tért vissza a csataterőről. *Vagyovszky István* a magyar katonák bátorságának szinte példátlanul álló tanujelét adta, mert kicsiny csapatával két száznál több orosz katonát, 9 ágyút és egy géppusztát zsákmányolt. Több alkalommal volt hőse vitéz cselekedeteknek s most megsebesülve és kimerülve hazafelé utazott.

Alkalmunk volt a bator katonával beszélni, aki bravuros dolgairól így számolt be:

— Seregünk *Sambor* körül táborozott. Egy reggel azt a parancsot kaptam, hogy mintegy hetven emberemmel igyekezzem ki- puhatolni az oroszok erőviszonyait, mert azt az értesülést kaptuk, hogy ott az ellenség nagy csapatot vont össze és támadásra készül. Katonáimmal lassan haladtunk előre. — Mindegyikünkben élt az érzés, hogy fontos szolgálatot kell tennünk a hazának. Menetelésünk közben eljutottunk *Horozsana Vičko* nevű galíciai faluig, ahol már tisztán láttuk, hogy az oroszok az általános támadásra nagy előkészületeket tesznek. A hegyekre ágyukat vontatnak fel és tréningeket ugyancsak rendezgetik. Elöl álló csapatok pedig előnyomulásra állanak készen. Mi alkalmas helyen voltunk, ahonnan mindent jól láttunk s én tisztában voltam a teendővel. A hegyoldalon lassan, óvatosan előrekusztunk s jól fedett állásban helyezkedtünk el. Katonáimnak kiadtam a parancsot, hogy 4—4 lövést küldjenek át az oroszokhoz s főleg a lovakra célozzanak, hogy az ágyúikat ne tudják tovább vinni. Alig dördültek el katonáink fegyverei, már válaszolt is az egyik muszka ágyú. A srappell közénk vágott és csapatomból többen elesetek, vagy megsebesültek. Azt láttam, hogy a mi golyóink nagyszerű pusztítást végeztek az ellenséges csapatban, de attól tartottam, hogy ha még egy ágyugolyó csap le közénk, nem marad ember mellettem és szuronyrohamot vezényeltem.

Mint a vihar, úgy száguldottunk előre. A meglepett oroszok azt sem tudták, mihez kezdjenek. Már nem tüzeltek, hanem jeleket adtak, hogy megadják magukat. Azt hitték, hogy nagyon sokan vagyunk. Mikor már egészen közelükben voltunk, kijelentettem, hogy

a rohamot csak az esetben hagyom abba, ha a puskáikat gulákba rakják. Az oroszok parancsot teljesítették s az én katonáim a puskákat és kardokat összetörték az orosz ágyúkon. Megolvastam a bekerített muszkákat: a számuk 219 volt. A megmaradt orosz lovakkal és a foglyok segítségével 9 ágyút és egy géppusztát szállítottunk be a mi táborunkba.

Egy más alkalommal *Rercs* hadnagymal láttuk el az oroszok baját. A hadnagym nagyon vitéz katona, aki példát adott nekünk.

Tettemért az arany vitézségi éremet kaptam, melyet egy hegytetőn ezredünnepeleket tüzött mellemre ezredesünk. — Most haza sietek, mert értesültem, hogy a feleségemet félrevezették azzal, hogy meghaltam és szegény már el is adogatta a butorait.

A hős őrmester, akit a vasuti állomás közönsége lelkesen megéljenzett, a legközelebbi vonattal elutazott Székesfehérvárra.

## A debreceni népfölkelők összeírása

Október 21-től október 27-ig

A polgármesteri hivatal ma a következő hirdetményt plakattiroztatta:

Az 1886. évi XX. t.-c. alapján utasítatnak mindazon népfölkelésre kötelezettek, akik az 1878-tól 1890. évig bezárólag terjedő időben születtek és a sorozó, vagy vegyes felülvizsgáló bizottság által 1913. év végéig fegyverképteleneknek osztályozottak, illetőleg katonai vagy honvéd felülvizsgáló bizottság által a közös hadsereg, haditengerészet, a honvédség, vagy a csendőrség kötelékéből 1913. év végéig elbocsáttattak, vagy állítási kötelezettségüknek eddig még eleget nem tettek, hogy összeírásuk végett a tartózkodási helyi községi előljáróságánál (városi hatóságánál), kisközségekben a körjegyzőség székhelyén jelentkezzenek és pedig 1914. évi október hó 21-én 1878—1879., 22-én 1880—1881., 23-án 1882—1883., 24-én 1884—1885., 25-én 1886—1887., 26-án 1888—1889., október hó 27-én 1890. évben és az eddig nem jelentkezett bárhol született egyének a városháza udvarán délelőtt 8 órától 12 óráig és délután 3 órától 5 óráig.

A jelentkezés alkalmával a népfölkelésre kötelezettek netán birtokában levő népfölkelési igazolványi könyv igazolásul felmutatandó.

Az összeírtak, az előljáróságnak később közzéteendő rendelkezéséhez képest, a folyó évi november 16-tól december 31-ig terjedő időközben és helyen népfölkelési bemutató szemlére fognak elővezettetni s ott alkalmaságukhoz képest osztályoztatni.

Az alkalmasok bevonulásuk idejéről hirdetmény útján nyernek értesítést.

Azok a népfölkelésre kötelezettek, akik a bevett, vagy törvényesen elismert vallásfelekezetek papjelöltjei, vagy pedig, akik végzett tanulmányaik alapján a véderőtörvény 21-ik §-a értelmében az egyévi önkéntesi kedvezményre jelenleg igénynyel bírnának, ebbeli minőségüket a bemutató szemlén az illető intézet bizonyítványával igazolni tartoznak.

Az összeírás, a népfölkelési bemutató szemlén való megjelenés és egyuttal bizonytalan időre a népfölkelési tényleges szolgálat alól is felmentetnek a következők:

a) a pénzügyőrségné tartósan alkalmazott népfölkelésre kötelezettek; b) a vasutaknál és azok műhelyeiben, a forgalmi, pályafentartási, vontatási, műhelyi és szeriári szolgálatban, továbbá a m. kir. vasgyárak központi igazgatóságánál és az annak vezetése alatt álló gyárakban és üzemekben tartósan alkalmazott népfölkelésre kötelezettek; c) a posta- és távirda intézetnél, az I. cs. és kir. szab. Dunagőzhajózási társaságnál, a magyar királyi Folyam- és tengerhajózási részvénytársaságnál, a Délnémet dunagőzhajózási társaságnál, valamint egyes, a hadiforgalomban résztvevő s a cs. és kir. trieszti tenger szállítási vezetőség által külön kijelölendő tengerhajózási vállalatoknál állandóan forgalmi szolgálatot teljesítő, vagy az azokhoz tartozó gyárakban és műhelyekben tartós alkalmazásban álló népfölkelésre kötelezettek; d) a kőszénbánya-munkásokoztagokhoz tartozó népfölkelésre kötelezettek; e) a községek és városok által kiállított népfölkelő munkások, valamint az egyéb különleges hadicélú szolgálatokra igénybevett népfölkelésre kötelezettek; f) azon népfölkelési tényleges szolgálat alól már eddig is névszerint felmentve voltak; g) a bevett és a törvényesen elismert vallásfeleketek felszentelt papjai, illetőleg felavatott leköszői és papi jellegű tanárai.

## Domahidy főispán a megfigyelő kórházokról

Domahidy Elemér főispán, mint a kormány által kinevezett miniszteri biztos, ma a következő hirdetményt bocsájtotta ki:

5/1914. m. b.

### HIRDETMEYNY.

Azon különféle híresztelések folytán, melyeket egyesek a városban a járványos betegségek katonai megfigyelő állomásának létesítése alkalmából terjesztenek, a közönség megnyugtató céljából a következőket teszem közhírré.

A hadvezetőség intézkedése szerint ugy Ausztriában, mint Magyarországon északkeleti részén 14 városban, köztük *Debrecenben is*, megfigyelő állomások létesítettek, hol a harcterről érkező sebesülteket öt napi vesztégzár alá vétetnek.

Ezen sebesültek egyáltalán nem járványos betegségben szenvedő egyének, miután azonban azon terület, melyen a harc színtere van, fertőzött lehet, a kolera, vérhas, hágy-máz és egyéb ragályos betegségek elterjedésének megakadályozása céljából föltétlenül szükséges, hogy mielőtt a sebesültek az egyes vidéki kórházakban véglegesen elhelyeztetnének, fenti időre megfigyelő állomáson kezeltessenek.

Ha a megfigyelt sebesültek valamelyikén koleragyanus tünetek észlelhetnének, azonnal a járványkórházba szállítatnak és környezetét a legnagyobb körültekintéssel fertőtleníttetik.

Miután a szükséges közegészségügyi óvintézkedések a legnagyobb mértékben megtették, a járvány elterjedése kizártnak tekinthető, e tekintetben aggodalomra egyáltalán nincs ok, sőt a megfigyelő állomások létesítésének célja éppen a járvány elterjedésének megállítására és izolálására.

Az öt napi megfigyelés után a könnyebb sebesülteket tovább szállítják, a súlyosabb se-

besülteket pedig a helybeli, e célra külön kijelölt kórházakban helyezik el.

Midőn a város közönségének megnyugtatására ismételen kijelentem, hogy a kolera-járvány elterjedésének megakadályozására a szükséges óvintézkedések mind megtétettek, egyben nyomatékosan figyelmeztetem, hogy az alaptalan, riasztó hírek terjesztése kihágást képez, mely szigoruan büntetetté fog.

Debrecen, 1914. október 19.

Domahidy Elemér sk., főispán, miniszteri biztos.

## HIREK

— A trónörökös a királynál. Bécsből táviratozzák: Károly Ferenc József főherceg trónörökös ma Bécsbe érkezett. A trónörökös holnap kihallgatásra megy a királyhoz, hogy jelentést tegyen az uralkodónak és nemsokára visszatér a harctérre.

— Ápolónők a megfigyelő kórházakban. Akik a Debreczenben létesítendő Sebesülteket megfigyelő kórház-ban ápolónői szolgálatot kívánnak teljesíteni, jelentkezzenek Tüdős Kálmán dr. városi tiszti főorvosnál délelőtt 8 órától 9 óráig. — A Sebesülteket megfigyelő kórház ápolónői havonként 50 korona fizetést és teljes ellátást kapnak.

— A trónörökös pár gyilkosai. Sarajevóból táviratozzák: A törvényszék ma folytatta a vádlottak kihallgatását. Ezután, hogy Princip Gavriolo életkorát pontosan megállapítsák, kihallgatták Princip anyját és azt a papot, a ki Principet megkeresztelte. A tárgyalást holnap folytatják.

— Szállítás a hadsereg számára. A temesvári hadtestparancsnokság pályázatot hirdetett a katonai kórházak részére szükséges különféle gyógyításra szolgáló műszerek, a tisztaság fenntartására szolgáló eszközök, különböző vasárucikkek szállítása iránt. Érdekeltek a szállítás tárgyát képezendő cikkek részletes jegyzékét a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál, Szolnok és Máramarosziget városok polgármesteri hivatalában tekinthetik meg.

— Sziggyártó cikkek szállítása. A kereskedelmi m. kir. miniszter ur sziggyártó cikkek készítésére és szállítására ajánlattételre hívja fel a kamara kerületében levő sziggyártókat. Felhívja a debreceni kereskedelmi- és iparkamara a kerületében levő sziggyártókat, hogy az egyes ipartestületi székhelyeken az ipartestület által összehívandó és a sziggyártó cikkek szállítása tárgyában tartandó értekezleten okvetlen jelenjenek meg. Az ajánlatok az ipartestület útján október 24-ig juttatandók el az illetékes miniszteriumhoz.

— A Népiroda munkásközvetítési osztályánál október hó 19-én volt:

Munkáskínálat: Asztalos 63, ács 22, bádogos 12, borbély 9, betonos 2, cipész és csizmadia 55, cukrász 1, dajka 5, elektrotechnikus 1, fémestergályos 2, fűszeres 5, földmunkás 8, gazdasági munkavezető 17, gépész 53, géplakatos 11, gyári munkás 92, kazánfűtő 17, kályhás 1, kefekötő 11, kárpitós 5, kovács 35, kerékgyártó 24, közműve 89, könyvkötő 1, könnynyomdász 9, kereskedő 5, kocsis 8, kertész 2, lakatos 56, mázoló 10, mészáros 3, minden 17, molnár 4, mezei munkás 295, mezőgazdasági cseléd 20, napszámos 27, napszámosnő 131, takarítónő 6, papucsos 2, palafedő 1, pincér 3, rajzoló 4, reszelővágó 2, ruhafestő 1, sütő 1, magyarszabó 8, németyszabó 48, szobafestő 9, sziggyártó 1, szerelő 17, szakácsnő 7, házmester 2, üzleti alkalmazott 62, varrónő 12. — Összesen 1259.

Munkáskereslet: Raktárba 200, mezei munkás 100, mezőgazdasági cseléd 100, kovács 3, kocsis 5, iparos tanonc 5, cipész segéd 38, csizmadia segéd 10, kerékgyártó 1, minden 2, szakácsnő 2, mészáros 4, kertész 2, palafedő 1, majoros 1, fémestergályos 4, pék 1, földmunkás építkezéshez 25, szabó segéd 2, asztalos 1, lakatos 1. — Összesen 546.

A DEUTSCH-üzletekben tesoheni vaj, Andrassy vaj, irós vaj és gyenge vajas liptól turó mindennap kapható.

SZEGEDI PAPRIKA-különlegességek óriási raktára LINDENFELD J. JENO fűszer- és gyarmatáru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Falusy Károly polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41. Mérték után készítek tiszt uraknak és egyéves önkénteseknek cipőt és csizmát szabályszerűen. — Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket.

Szénvignotta ezrenként olcsón kapható Plac-utca 49. szám alatt.

Hásmesternök ajánlkozik tisztességes megbízható házaspár. Cim a kiadóban.

Zománc című tábla megrendelhető Hoffman és Kronovitz cégnél Plac-u. 49.

Tábori borítékok 2 fillérjével kaphatók a kiadóhivatalban.

**TÜZIFA**  
száraz  
bűkk, cser  
vagy tölgy  
Ölengként 36— koronáért.  
Aprított fa 200 kilótól, 1. rendű KÖSZÉN 5 kor. mázsáig. Megrendelésre azonnal szállítatik a legelősebb naplárban.  
UNO tűzifa és árutorgalmi részvénytársaság ISPOTÁLY-UTCZA 1. SZÁM  
Avas- és rézbutorgyárral szemben.  
**TELEFON 779.**

**URANUS**  
Korona-Passago Telefon 3-28.  
Ma utoljára!  
**Kitört a háboru.**  
Kémkedési történet 6 felvonásban  
1800 méter szenzációsan izgalmas jelenetekkel, a legkiválóbb színészek bravúrosan mesteri játékában.  
**HÁBORUS AKTUALITÁSOK**  
mozgóképek a világháborúból.  
Szardíniai falvak. Ismeretterjesztő.  
Benedek az indiánok között. Kacagtató.  
HELYÁRAK: Páholy 4 személyre 4 K. Zsölye 90 fill. Zártszék 70 fill. I. hely 50 fill. II. hely 30 fill. III. hely 20 fill.  
Előadások kezdete este 6 órakor, folytatódólag bemenettel.  
MINDEN HELY SZÁMOZOTT.  
SZERDÁN — CSÜTÖRTÖKÖN  
október hó 21-én, 22-én  
**QUO VADIS?**

**Külsőleg és belsőleg**  
egyaránt legbiztosabb hatású háziszser a  
**PALMA**  
Próbátvegy 40 fillér.  
Kapható:  
**Dr. Szelényi Árpád**  
gyógyszerésznél  
Debreczen, Plac-utca 30. sz.

**DONOGÁN ÉS SOMOSSY**  
DEBRECZEN, Kistemplombazár  
Őszi és téli divatkelme-ujdonságok  
Flanellek ↔ Mosóvelecek  
**NAGY RAKTÁRA**

**Rik a háboru miatt**  
nem utazhattak Karlsbad vagy Marienbadba, azoknak biztos gyógyulást hoz a  
**„MAGUS“ glaubersós gyógyvízzel**  
folyatott házi ivókúra.  
**Kérdezze meg házi orvosát !!!**  
Díjtalan ismertetőt küld az Ivándi gyógyforrás vállalat, Budapest, VI., Felsőerdősor 33, vagy a debreczeni főraktár:  
**Kontsek Géza cég Debreczen, Kossuth-utca.**

**Meghívó.**  
**A Hrabéczy Első Debreczeni Gőzmosó, Vegytisztító és Ruhafestő r.-t.**  
914 október 28-án d. u. 5 órakor Batthyány-utca 5. sz. alatt tartandó  
**III. évi rendes közgyűlésére,**  
melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja  
AZ IGAZGATÓSÁG.

**TÁRGYSOROZAT:**  
1. Igazgatósági jelentés.  
2. Mérleg és zárszámadás előterjesztése.  
3. Felügyelő-bizottsági jelentés.  
4. Igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése ügyében határozat.  
5. Indítványok.  
Az alapszabályok 13. §-a szerint, ki a közgyűlésen szavazatát gyakorolni kívánja, a közgyűlést megelőzőleg 3 hónappal a részvénykönyvbe mint részvényes kell felvéve lennie és részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt a társaság pénztáránál, vagy a Nagymagyaralföldi Banknál letétbe tartozik helyezni.  
A mérleg és zárszámadások — melyek ezen gap julius 5-iki számában közzététettek — a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal a r.-t. irodájában a részvényesek által megtekinthetők.

**URANIA**  
Debreczen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója  
**EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.**  
Ma utoljára!  
**VÖRÖS VAGY FEHÉR**  
Társadalmi dráma 3 felvonásban.  
**Falusi kis leány a fővárosban.**  
Kacagtató vígjáték 2 felv.  
**Nauke röptül. Humoros.**  
**A kis bőkeszűző. Életkép.**  
Előadások este 6 órától éjjel 12-ig folytatódólag bemenettel.  
Rendes helyárak. Bérletjegyek érvényesek.  
Szerdán — Csütörtökön  
október hó 21-én, 22-én  
**A költő csillaga**  
Társadalmi dráma 3 felvonásban.

Hollandi  
**JACINT és TULIPÁN**  
**HAGYMAK**  
kiváló szép minőségben megérkeztek. Most az ideje, hogy meleghez és szobai hajtásra, valamint szabadföldi kiültetésre szükségletünket beszerezzük.  
Kertészeknek, nagyfogyasztóknak előnyárak!  
**KONTSEK GÉZÁNÁL**  
KOSSUTH-UTCA.